

En kvantitativ studie i föräldrars inställning till småbarnspedagogiken

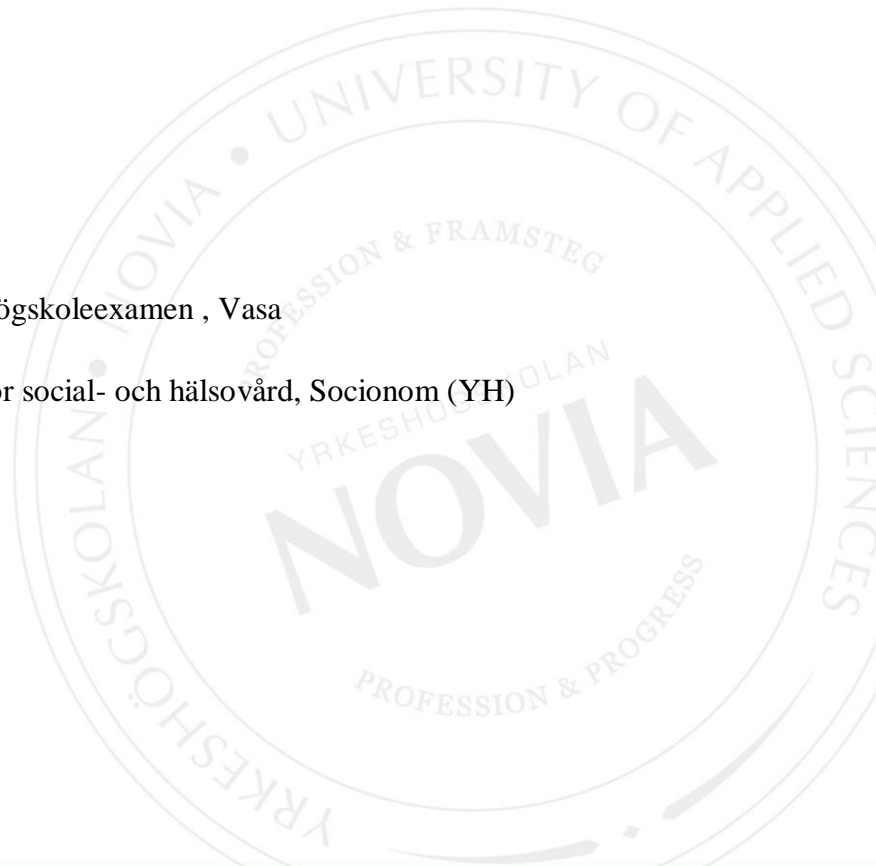
**Föräldrars Förväntningar i förhållande till grunderna för
planen för småbarnspedagogik**

Robin Gref

Examensarbete för yrkeshögskoleexamen , Vasa

Utbildningsprogrammet för social- och hälsovård, Socionom (YH)

Vasa 2017

EXAMENSARBETE

Författare: Robin Gref

Utbildning och ort: Det sociala området, Vasa

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Småbarnspedagogik

Handledare: Ralf Lillbacka och Carita Blomström

Titel: En kvantitativ studie i föräldrars inställning till småbarnspedagogiken

Datum 29.4.2017

Sidantal 31

Bilagor 1

Abstrakt

Syftet med detta lärdomsprov är undersöka i vad föräldrar tycker att är viktigt för att uppnå en bra småbarnspedagogik. Deras åsikter ställer jag sedan mot vad grunderna för planen för småbarnspedagogik tar upp som viktiga områden, för att se om deras åsikter överensstämmer med varandra.

I teoridelen behandlas dagvårdens utveckling, vad som krävs för att uppnå god kvalitet inom småbarnspedagogiken, dagvårdens officiella målsättningar samt tidigare forskning som gjorts inom ämnet.

Undersökningen är kvantitativ och har genomförts med hjälp av enkäter som jag delat ut till 2 olika daghem i Jakobstad. Resultatet av undersökningen är att föräldrarna gärna får ut mer av daghemmet än bara en praktisk lösning för att få vardagen att gå ihop. En stor majoritet av föräldrarna är nöjda med hur småbarnspedagogiken ser ut vid deras daghem och känner att deras åsikter tas på allvar. Det finns dock skillnader att utläsa när det kommer till svaren bland mammorna och papporna speciellt i frågor som handlar om att vara med och styra hur daghemmen sköter sin verksamhet.

.

Språk: Svenska

Nyckelord: Småbarnspedagogik, Daghem, Föräldrar

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Robin Gref

Koulutus ja paikkakunta: Sosiaalinen ala Vaasa

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Varhaiskasvatus

Ohjaaja(t): Ralf Lillbacka ja Carita Blomström

Nimike: Määrällinen tutkimus vanhempien suhtautumisesta varhaiskasvatukseen

Päivämäärä 29.04.2017

Sivumäärä 31 Liitteet 1

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää mitä vanhemmat pitävät tärkeänä hyvän varhaiskasvatuksen saavuttamiseksi. Heidän mielipiteitensä vertaan ase siihen, mitä varhaiskasvatuksen perusteissa pidetään tärkeinä, nähdäkseni ovatko mielipiteet yhteneväisiä.

Teoriaosuudessa käsitellään päivähoidon kehitystä, mitä laadukas varhaiskasvatus vaatii, päivähoidon virallisia tavoitteita, sekä aikasempia tutkimustuloksia.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä ja tehtiin kyselylomakkeiden avulla, jotka jaettiin kahteen eri päiväkotiin Pietarsaareissa.

Tutkimustuloksista ilmeni, että vanhemmat halusivat enemmän hyötyä päiväkodista, kuin pelkästään käytännön ratkaisuja arjen sujumiseen. Vanhempien enemmistö on tyytyväisiä päiväkotinsa varhaiskasvatukseen ja kokevat, että heidän mielipiteensä otetaan vakavasti. Vanhempien vastauksissa ilmenee eroavaisuuksia, erityisesti kysymyksissä, jotka käsittelevät vanhempien mahdollisuutta olla mukana vaikuttamassa päiväkodin toimintaan.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Varhaiskasvatus, Päiväkoti, Vanhemmat

BACHELOR'S THESIS

Author: Robin Gref

Degree Programme: Social services, Vasa

Specialization: Pre-School pedagogy

Supervisor(s): Ralf Lillbacka & Carita Blomström

Title: A quantitative study in parents' attitude towards childcare education

Date 29.4.2017

Number of pages 31 Appendices 1

Abstract

The purpose of this thesis is to investigate what parents think is important in achieving good childhood education. I will then compare their opinions with the basics of the childcare education plan and what they bring up as important areas, to see if their views are consistent with each other.

The theoretical part deals with the development of day care, what is needed to achieve good quality in childcare education, the official goals of day care, and previous research done within the subject.

The survey is quantitative and has been done using surveys I distributed to 2 different day care centers in Jakobstad. The result of the survey is that parents would like to get more out of the day care center than just a practical solution to make everyday living together. A large majority of parents are satisfied with the way children's education looks at their day care center and feels that their opinions are taken seriously. However, there are differences when it comes to answers among mothers and fathers especially in matters about controlling how day care centers do their business.

Language: Swedish

Key words: Childcare education, Day care, Parents

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte.....	1
3	Dagvårdens utveckling	2
3.1	Inledning	2
3.2	Historia.....	3
3.3	Förskolans roll i förhållande till föräldrarnas roll	3
4	Dagvårdens kvalitet.....	4
4.1	Förskolelärares syn på god kvalitet	5
4.2	Faktorer som påverkar kvaliteten	7
4.2.1	Genus	7
4.2.2	Fysisk aktivitet och miljö	8
4.2.3	Mångkultur och religion	8
4.2.4	Sociala färdigheter.....	9
4.2.5	Föräldrars påverkningsmöjligheter.....	9
4.2.6	Förskolans vetenskapliga grund	10
5	Dagvårdens officiella målsättningar	11
5.1	Lagstiftning	11
5.2	Grunderna för planen för småbarnspedagogik	12
5.2.1	Värdegrunder.....	12
5.2.2	Läroområden	13
5.2.3	Stöd för barnets utveckling och lärande.....	14
6	Tidigare forskning.....	15
7	Metod.....	16
7.1	Urval	16
7.2	Enkät	16
7.2.1	Reliabilitet och validitet.....	17
8	Redovisning av resultat och analys	18
8.1	Genomgång av svaren på frågorna	19
8.1.1	Påståenden	19
8.1.2	Rangordning.....	22
8.1.3	Ja och nej frågor	25
8.1.4	Öppen fråga.....	27
9	Slutdiskussion och sammanfattning	30
	Litteraturförteckning:	33
	Bilaga 1	35

1 Inledning

Dagvården är något som ständigt förändras och vi har kommit långt i utvecklingen och fortsätter att utvecklas. Redan 1839 när dagvårdens grundare Friedrich Fröbel startade den första barnträdgården fastslogs målsättningar för dagvården, där man försökte aktivera barnet både fysiskt och mentalt.

Allt eftersom dagvården växte och efterfrågan blev större så krävdes det också lagar angående detta. År 1973 uppkom den första lagen om barndagvård. Lagen har efter detta genomgått förändringar och en omfattande revidering år 1990.

Barndagvårdslagen kompletterades år 1980 på grund av publiceringen av betänkandet om dagvårdens uppfostringsmål (kommittébetänkande 1980/3), i målsättningarna betonar man följande saker. Fostra och stöda barnen tillsammans med hemmet. Erbjuder trygga och varma människorelationer. Främja barnets fysiska sociala och emotionella utveckling. Stöda barnets estetiska, intellektuella, etiska och religiösa fostran. Med stödet av dessa mål så har det utvecklats olika verksamhetsplaner.

Småbarnspedagogiken är något som en stor del av Finlands befolkning på ett sätt eller annat kommer i kontakt med. Därför är det viktigt att vi har en modern och bra dagvård som både föräldrar och barn trivs med och tycker om. Föräldrarnas åsikter är enligt mig av hög prioritet eftersom det är deras barn det handlar om och dagvården är i många fall en stor och viktig del av deras barns liv.

Jag kommer i mitt arbete att använda mig av begreppet ”förskola” eftersom mycket av den litteratur jag har använt mig av är från Sverige där ordet innefattar alla åldrar vid ett daghem. Alltså inte som i Finland där förskolan enbart är det sista året ett barn befinner sig vid ett daghem.

2 Syfte

Syftet med undersökningen är att undersöka vad föräldrar har för förväntningar på dagvården och vad de tycker att är viktigt. Jag lägger extra fokus på vissa delområden av det som föräldrar kan uppleva som viktigt, nämligen hur viktiga och betydelsefull de anser att följande områden är: könsneutralitet, religiösa värderingar, mångkultur och vikten av sociala färdigheter. Jag är också intresserad av att ta reda på både mammors och pappors åsikter och

om de skiljer sig från varandra samt om de har en flicka eller pojke vid daghemmet och om detta har någon betydelse för hur de tänker om de olika frågorna. Slutligen vill jag även göra en jämförelse över hur bra föräldrars åsikter stämmer överens med vad grunderna för planen för småbarnspedagogik säger.

Orsaken till varför jag är intresserad av just detta är för att jag under skoltiden har varit på praktik vid daghem och det finns en chans att jag i framtiden kommer att jobba inom småbarnspedagogiken. Det är därför viktigt för mig att ta reda på var föräldrar står när det kommer till uppfattningen om vad som är viktigt för dem vid ett daghem. Det som jag speciellt vill ha svar på i min undersökning är följande saker:

- Är daghemmet enligt föräldrarnas åsikt mest en förvaringsplats för barnet?
- Hur rangordnar föräldrarna vikten av de ovannämnda delområdena?
- Finns det önskemål från föräldrarnas sida som lagstiftarna inte tänkt på?
- Tycker föräldrar att det är viktigt att de får vara med och planera verksamheten, och hur insatta är de i grunderna för planen för småbarnspedagogik?
- Finns det stora skillnader i tankesättet mellan pappor och mammor och hur påverkas deras åsikter av om de har en flicka eller pojke inom småbarnspedagogiken?

3 Dagvårdens utveckling

3.1 Inledning

I Finland har dagvårdens utveckling varit en lång process som tog sin början under industrialiseringen. Den har utvecklats mycket och fortsätter att utvecklas hela tiden. Före industrialiseringen så fanns det inga möjligheter till dagvård utan all fostring skedde i det egna hemmet eller hos släktingar.

Småbarnsfostran drivs på många olika nivåer, hemmet är fortfarande den viktigaste platsen förförskola. Största skillnaden mellan småbarnsfostran som bedrivs i hemmen och de som bedrivs av dagvården är att den som bedrivs i dagvården har tydliga mål och planer för sin fostran. (Ojala, 1993, s.4)

3.2 Historia

Dagvården uppkom i samband med att Friedrich Fröbel grundade den första barnträdgården 1839 i Tyskland och man brukar kalla honom till dagvårdens fader. Syftet Fröbel hade med verksamheten var inte bara vaka över barnet utan att också aktivera barnet både fysiskt och mentalt. Fröbel ansåg också att naturen var viktig, han ville även leda in barnet på rätt väg, denna väg var förknippad med Gud, människan och naturen. (Ojala, 1993, s. 7)

När urbaniseringen inleddes i Finland och många arbetsplatser skapades så uppstod ett större behov av dagvård eftersom även kvinnorna lämnade hemmen för att jobba. Efter kriget så blev detta speciellt viktigt eftersom det fanns ett behov av att bygga upp landet igen, detta betydde att även kvinnorna behövde jobba och det här ledde i sin tur till att dagvården behövdes ännu mer. I Finland fanns även uppfattningen om att det var viktigt att inkludera alla människor oberoende av social status. (Alila, et. al. 2014, s 8)

De allra första daghemmen kom ändå redan år 1863 till Jyväskylä och grundades av Uno Cygnaeus som hade inspirerats av Fröbel.

I Skandinavien är förskolan något som de flesta barn får ta del av, och den är mycket väl utbyggd till skillnad från många andra delar av världen. År 2008 var 55% av alla 0 - 2 åringar inskrivna i förskolan. Hela 92% av alla barn i Skandinavien i åldern 3 - 5 år var inskrivna år 2008. Vilket tyder på en stor utveckling från hur det var förr. Till skillnad från många länder där barn tillbringar enbart några timmar vi förskolan. Har förskolan i Skandinavien utvecklats till att barn är närvarande vid förskolan hela dagen. (Blair m.fl, 2013, s. 137)

3.3 Förskolans roll i förhållande till föräldrarnas roll

Genom historien har förskolan haft varierande roller i förhållande till föräldrarollen. Man kan säga att det finns två olika synsätt på förskolans roll. Förskolan kan antingen ses som ett komplement till föräldrarna eller som en kompensation. Den kompletterande rollen innebär att huvudansvaret för barnens uppfostran ligger på föräldrarna, medan förskolan endast fungerar som en utfyllnad när föräldrarna inte själva hinner ta hand om sina barn. Om man däremot ser förskolans roll som kompenserande utgår man ifrån att huvudansvaret för barnens utveckling ligger på samhället med starka tydliga pedagogiska målsättningar, som går före föräldrarnas åsikter. Det kompenserande synsättet kan till och med innebära att föräldrarna behöver skolas in i sin roll. (Ekman & Sundell, 1992, s. 10 - 11)

Hur samhället ser på förskolans roll syns närmast i lagstiftning och reglering av verksamheten genom tiderna. Hur ser då föräldrarna idag på arbetsfördelningen? Samhällets syn och föräldrarnas syn går kanske inte alltid hand i hand. Olika föräldrar har säkert också helt olika syn på saken. Vissa frågor vill föräldrarna antagligen styra över själva medan andra saker gärna läggs ut på förskolans ansvar. Vad som är rätt och riktigt är omöjligt att svara på, varför synen på förskolans roll också har varierat från tid till tid. Personligen anser jag att förskolan gott och väl kan ha drag av både den kompletterande rollen och den kompenserande rollen.

Tidigare forskning har visat att en stor del av föräldrarna gärna tar på sig huvudansvaret för barnens sociala och känslomässiga utveckling. Man upplever sig lätt som en ”misslyckad förälder” om man inte kan ge sitt barn den trygghet det behöver. Tryggheten är långt förknippad just med föräldraskapet. I denna fråga kan man tänka sig att åtminstone ur föräldrars synpunkt har förskolan närmast en kompletterande roll. Känslan av trygghet skapas av föräldrarna och man förutsätter att samma trygghet skall följa med barnet under dagen i förskolan. (Ekman & Sundell, 1992, s.31)

Ann-Mari Markström delar upp förskolans roll i ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv. Det långsiktiga perspektivet innebär att förskolan har målsättningar för barnens utveckling och lärande medan det kortsiktiga perspektivet innebär att barnet skall ha det bra här och nu. Ifall man kombinerar dessa begrepp med den kompenserande och kompletterande rollen som förskolan kan ha, kan man kanske dra slutsatsen att daghemmets roll i de långsiktiga målsättningarna kan ligga åt det kompenserande hållet. Färdigheter som inte alla föräldrar är så starka på kan på sikt läras ut av personalen på förskolan medan upprätthållandet av den trygga vardagen kan ses som en kompletterande roll. (Markström, 2007, s. 173)

4 Dagvårdens kvalitet

Beroende på vilket land man befinner sig i så ser synen på bra kvalitet gällande dagvård lite olika ut. I Finland så lägger man barnet i fokus på det sättet att man faktiskt ser barnet och inte dess prestationer till skillnad från vissa andra länder. I några andra länder finns det olika modeller för att bedöma barnets kompetens redan i förskoleåldern. (Brodin & Renblad, 2015, s. 77-78)

En undersökning visar att om man lyckas skapa en bra kvalitet vid ett daghem så ökar också chanserna att barnen även längre fram i livet har en god livskvalitet. Studien visade på att

barn som hade gått på förskola hade bättre resultat i ämnen som språk och matematik vid 11 års ålder. Förskolan påverkar alltså tydligt framtida skolgång enligt undersökningen. De barn som hade gått förskola hade också minder beteende problem när man jämförde med barn som inte hade gått i förskola. (Blair m.fl, 2013, s. 140-141)

Samma forskare försökte också klargöra vad som är skillnaden mellan en förskola med bra kvalitet, respektive en med måttlig kvalitet. De kom fram till att på en ”bättre” förskola så förekommer mera samtal mellan pedagoger och barn, och pedagogen lyssnar aktivt på barnet. Inga skillnader påvisades dock när det kom till att uppmuntra barnen eller att hantera deras beteende problem. Så orsaken till varför barn har mindre beteende problem ifall de har gått på en förskola med god kvalitet är på grund av pedagogiken som förts vid förskolan. Med den här undersökningen i åtanke så får man en bättre bild av hur viktigt det är med en bra kvalitet på förskolan. (Blair m.fl, 2013, s. 141)

Det finns många olika instanser och personer som har en syn på hur dagverksamheten skall vara för att hålla en god kvalitet. Här hittar vi bland annat förutom pedagoger också politiker, psykologer, logopedier, genusvetare och kognitionsvetare. Var och en med synpunkter på sitt eget special område. Föräldrar har förstås också sina egna uppfattningar om hur dagvården borde vara uppbyggd så när samhället tar ansvar över föräldrarnas barn bör det finnas gemensamma värderingar och normer mellan dessa parter. (Edfelt, 2016, s. 18,38)

4.1 Förskolelärares syn på god kvalitet

En undersökning gjordes angående förskolelärares syn på vad som är god kvalitet i dagverksamheten. Det var förskolelärare från tre olika länder. Sverige, Bulgarien och Österrike. Förskolelärares fick en enkät där de skulle lista vad de tyckte var viktigast/minst viktigt och den bestod av 21 påståenden och det var 117 förskolelärare som svarade. Påståendena är numrerade på det sättet att 1 är viktigast och 21 är minst viktig. Svarsresultaten såg ut på följande sätt:

	Sverige	Österrike	Bulgarien
Min egen attityd	1	1	8
Storleken på barngruppen	2	3	1
Lärartäthet	3	2	5
Pedagogiskt ledarskap	4	7	20
Arbetsklimat i förskolan	5	4	9
Relationen mellan barn och vuxna	6	5	4
Aktivt värdesystem	7	11	10
Pedagogisk planering	8	9	3
Allmänna värden	9	10	18
Uppföljning och utvärdering	10	20	19
Barns inflytande och engagemang	11	17	6
Läroplanen	12	21	2
Lärarnas erfarenheter	13	12	7
Lärarnas utbildning	14	6	11
Fortbildning och lärarnas kompetens	15	8	12
Sammansättning av barn	16	15	21
Dokumentation	17	19	15
Förskolans lokaler	18	13	13
Förskolans inomhusmiljö	19	14	16
Förskolans utomhusmiljö	20	16	17
Föräldraengagemang	21	18	14

Tabell 1: Förskolelärares syn på god kvalitet inom dagvården.

(Källa: Brodin & Renblad, 2015, s. 90)

Här kan man se att det finns många likheter mellan Sverige och Österrike, deras tre viktigaste områden var nästan lika. I grunden för planen för småbarnspedagogik betonar man att föräldrar skall vara delaktiga, men man kan konstatera att svenska förskolelärare placerar detta på sista plats i undersökningen.

4.2 Faktorer som påverkar kvaliteten

Det finns som sagt många saker som påverkar kvaliteten och vissa frågor är viktigare för några än de är för andra. Jag kommer nu ta upp några olika områden som kan påverka kvaliteten och som kan vara viktiga enligt en del föräldrar.

4.2.1 Genus

Om man ser på genus ur ett forskningsperspektiv så görs det en skillnad mellan begreppen genus och kön. Kön i det här fallet är hur man biologiskt ser på någon medan genus är hur man socialt ser på någon. (Kullberg, Herz, Fäldt, Wallroth & Skillmark, 2012, s. 9)

En av de största forskarna inom genus pedagogik är Judith Butler och har också fått mest uppmärksamhet. Enligt Butler så finns det ingen biologi som är given av naturen. Hon menar alltså att beroende på om man är man eller kvinna så kan man inte förklara detta biologiskt, utan istället är det handlingar, normer, värderingar och maktrelationer som berättar om vad kön är. (Kullberg, Herz, Fäldt, Wallroth, & Skillmark, 2012, s. 14)

Det som många förknippar med ordet genus är jämställdhet och när vi talar om jämställdhet i daghem eller förskola så betyder detta att. Alla som befinner sig där, barn som vuxen ska känna sig viktiga, önskvärda och respekterade med mera. (Heikkilä, 2015, s. 13)

Under 1990 och början av 2000 talet så var man övertygad om att man behandlade pojkar och flickor lika i skolor och förskolor. Nyare forskning visar däremot att fast man vill se individen i fråga så ser man ändå könet först av allt. (Heikkilä, 2015, s. 14)

Ett exempel på forskning som gjorts var under en samling i som filmades på en "leksaker dag". När pojkarna presenterade sina leksaker så fick de stor uppmärksamhet och det gavs utrymme för diskussion runt leksakerna. När flickorna presenterade sina leksaker så blev de förlöjligade av pojkarna som inte ens ville röra i leksakerna. Personalen märkte

detta i efterhand till sin förskräckelse bara efter att de filmat händelsen. En annan forskning visar också att personalen vid en annan förskola behandlade pojkar och flickor olika vid påklädnings situationer. Här försökte de snabbt få ut alla pojkar först för att de upplevs som mer stökiga och de ville klä på dem snabbt för att slippa tumult. Detta ledde i sin tur till att det gavs mer utrymme för flickorna till samtal och att ta plats. Så detta går alltså båda vägarna. I forskningen framgår inte huruvida personalen är kvinnor eller män och inte heller om det finns eventuella orsaker bakom pojkarnas beteende. Detta kan kanske ha en inverkan på forskningens resultat. (Heikkilä, 2015, s. 37)

4.2.2 Fysisk aktivitet och miljö

Pedagogerna vid ett daghem planerar ofta programmet utifrån vad som bäst stimulerar barn genom olika fysiska aktiviteter. Det är viktigt att barn redan från en tidig ålder får röra på sig mycket och testa olika saker genom sina sinnen eftersom de lär sig genom att göra det. Genom fysiska aktiviteter får man också in andra moment som är bra för barn att lära sig, till exempel att vänta på sin tur vid en hinderbana eller dylikt. Barnen får också lära sig social kompetens genom olika fysiska aktiviteter som kanske kräver någon form av samarbete, och även språket utvecklas i motoriklekar där man på samma gång sjunger eller säger en ramsa. Något som hör ihop med fysisk aktivitet är miljön som barnen leker och vistas i. Miljön skall vara tillräckligt utmanande för barnen och det skall finnas tillräckligt stort utbud av leksaker och platser som stimulerar barnens motoriska utveckling. (Boström, Herring & Nelleman-Nielsen, s. 76-77)

4.2.3 Mångkultur och religion

Även fast religionens vikt minskat vid dagvårdsverksamheten så finns det ännu kvar inslag av den i form av till exempel besök från församlingen och i samband med religiösa högtider. Mångkulturen är däremot något som ökar. Vissa ser detta som en rikedom medan andra ser det som ett hot. Detta ställer förstås krav på dagvården när det gäller hur man skall beakta det faktum att olika familjer har stora skillnader i vilken världsbild de har. Detta leder antagligen till att föräldrar har olika förväntningar när det kommer till att beakta olika kulturer och religioner. Man kan fråga sig om dagvården över huvud taget skall ha religiösa inslag eller om vi skall sträva till ett mera sekulariserat samhälle. Eftersom min undersökning kommer att äga rum vid det så kallade bibelbältet så är det intressant att se vad föräldrar här tycker om denna fråga.

Man kan också påstå att det inte är speciellt mångkulturellt på en förskola fast det finns barn på förskolan från många olika länder. Detta på grund av att barnen är för små för att förstå innebörden vad det innebär och har inte ännu anammat de olika kulturella värderingarna. (Johansson & Pramling-Samuelsson, 2003, s. 16)

4.2.4 Sociala färdigheter

En stor orsak till att många föräldrar väljer att placera sina barn vid ett daghem är på grund av den sociala biten. Andra saker som är kopplade till de sociala färdigheterna är också viktiga inom dagvården, så som lek och andra aktiviteter. (Fredriksson, 1991, s. 47)

Vid daghemmet så får man på ett bra sätt kontakt med andra människor än bara familjen, i form av personal vid daghemmet och andra barn. Det finns en hel del situationer vid ett daghem som utvecklar den sociala kompetensen hos ett barn. Några av dessa situationer är följande:

- Pyssla, här lär sig barnet att lyssna och ta emot instruktioner, barnen sitter även ofta bredvid varandra vilket leder till att samtal uppstår, och de kan be om hjälp av varandra. De lär sig även att ta ansvar över sina egna saker och andras.
- Lekar, allt från regellekar där barnen lär sig följa olika regler till fri lek där de får uttrycka sig fritt och lära sig leka med andra.
- Vardagliga situationer, så som toalettö, påklädning och matsituationer här lär sig barnen sociala koder om vad som är acceptabelt och inte genom andras reaktioner på deras beteende.

(Edfelt, 2016, s. 77)

4.2.5 Föräldrars påverkningsmöjligheter

När de första daghemmen startade var deras främsta uppgift att stöda föräldrarna och man satte stor vikt vid hemmet och familjen och det ansågs viktigt att ha ett gott samarbete med föräldrarna. Under 1900 uppkom i samhället en strävan till likvärdighet som speciellt i skolan tog sig uttryck i att man skilde på hemmet och skola för att alla skulle bli lika behandlade. (Harju & Tallberg-Broman. 2013. s. 26 - 28)

I dagens läge har man på nytt börjat sträva efter att öka föräldrarnas inflytande i både skola och daghem. Även grunderna för planen för småbarnspedagogik poängterar vikten av småbarnsfostran.

Det finns förstås positiva och negativa saker med föräldrars inblandning i småbarnspedagogiken. Man kan tänka sig att många föräldrar inte är intresserade att ha inflytande över verksamheten som tänker att de inte vill lägga sig i, medan andra föräldrar vill ha väldigt mycket inflytande. Om det bara är vissa föräldrars åsikter som hörs så innebär det ju att man inte har uppnått målsättningarna att föräldrar skall vara med och styra. En undersökning gjordes 2009 i Sverige där 1700 lärare tillfrågades så kom det fram att föräldrarnas intresse av att delta var ganska lågt. Ekonomisk status spelade roll när det kom till föräldrars intresse av att vara delaktiga. Föräldrar som hade en hög ekonomisk status var mera benägna till att skaffa sig inflytande över verksamheten. (Harju & Tallberg-Broman. s. 28)

För att öka samtliga föräldrars möjlighet till inflytande så har man gjort medvetna satsningar genom att bjuda in föräldrar till föräldrasamtal samt att man lägger upp en plan för varje enskilt barn. En daglig kontakt mellan föräldrar och daghemspersonal vid för- och hämtningstillfällen är också viktig för att tillit skall uppstå och samarbete utvecklas. (Edfelt, 2016, s. 210)

4.2.6 Förskolans vetenskapliga grund

Som tidigare har blivit sagt så var daghem förr enbart en förvaringsplats för barn så att föräldrar kunde jobba. Det har på senare tid blivit allt viktigare med många andra saker vid dagverksamheten. Kraven på pedagogerna har blivit tuffare, till exempel genom att det ställs hårdare krav på utbildning och strängare krav på lämplighet.

Fördelen med att vetenskapligt angripa problem, är att de som är högre utbildade inom ett område, lättare kan se mönster och kan se mera objektivt på sitt agerande, de får en starkare självkänsla som i sin tur leder till att de vågar förändra och utveckla verksamheten. De har även bättre redskap att angripa olika problem med än de som har en lägre utbildning. (Kroksmark, 2014, s. 97)

Vetenskap beskrivs ofta som en sanning som man kan lita på, eftersom det gjorts forskning inom området och man har kommit fram till slutsatser om vad som är bäst. Det kan dock vara problematiskt att förlita sig helt på vetenskap eftersom det finns många som inte är

kapabla till att läsa forskningen på rätt sätt och missförstånd uppstår. Beprövad erfarenhet kan man kalla till motsatsen på vetenskap och även den behövs vid arbetet på ett daghem. Det finns också de som tycker att vetenskap är något negativt i det här sammanhanget. En del förskolelärare framhåller istället vikten av att lyfta fram begrepp som förnuft och omsorg, och känner inte fullt förtroende för forskningen. (Kroksmark, 2014, s. 108-109)

5 Dagvårdens officiella målsättningar

I takt med att samhället ändras och utvecklas krävs också att dagvården utvecklas. I Finland så strävar man efter att hela tiden ha en modern dagvård och detta gör att prioriteringsområden ändras relativt ofta. I det här kapitlet kommer jag att ta upp vad lagstiftningen och vad grunderna för planen för småbarnspedagogik säger angående målsättningar som finns för dagvården.

5.1 Lagstiftning

Allt eftersom dagvården växte och efterfrågan blev större så krävdes det också lagar angående detta. År 1973 uppkom den första lagen om barndagvård. Lagen har efter detta genomgått förändringar och en omfattande revidering år 1990 (Ojala, 1993, s. 150)

I lagen ingår bland annat att varje kommun skall kunna erbjuda ordnad eller övervakad barndagvård. I lagen framgår också att dagvården skall erbjudas på barnets modersmål, och att barn med specialbehov också skall kunna delta. Språken som gäller här är Finlands nationalspråk, Finska, Svenska och Samiska. Dagvården i Finland består till största del av heldagsvård men lagen innefattar också att barnen skall ha rätt till halvdagsvård. Lagen ställer också krav på behörighet och att man skall kunna visa upp ett brottsregister som intygar att man är lämpad för yrket. (Lagen om småbarnspedagogik. 19.1.1973/36)

År 1996 kom en lag om att alla har subjektiv rätt till dagvård, vilket betyder att oberoende om det finns ett behov av dagvård eller inte så har barnet rätt till dagvård. Alltså fastän någon av föräldrarna är hemma på dagen får barnet vara vid ett daghem. Men år 2015 kom en ny lag om småbarnspedagogik. En stor förändring här är att man har begränsat barnets subjektiva rätt till dagvård till 20 timmar i veckan.

En sak som också påverkar Finlands lagstiftning gällande barndagvård är FN:s barnkonvention som Finland godkände 1991. Även Finlands grundlag styr verksamheten inom dagvårdssektorn med tanke på till exempel att alla människor skall behandlas lika oberoende av social status, kön eller etnisk tillhörighet.

Målen för dagsvårdsfostran

Barndagvårdslagen kompletterades år 1980 på grund av publiceringen av betänkandet om dagvårdens uppfostringsmål (kommittébetänkande 1980/3), i målsättningarna betonar man följande saker

- Fostra och stöda barnen tillsammans med hemmet.
- Erbjuder trygga och varma människorelationer
- Främja barnets fysiska sociala och emotionella utveckling
- Stöda barnets estetiska, intellektuella, etiska och religiösa fostran

Med stödet av dessa mål så har det utvecklats olika verksamhetsplaner.

5.2 Grunderna för planen för småbarnspedagogik

Dagvården i Finland bygger till stor del på grunden för planen för småbarnspedagogik som är ett styrmedel för Finlands småbarnsfostran vad gäller dagvårdsverksamheten. Denna plan bryts sedan ned till en kommunal plan som kan se olika ut beroende på kommunens egna målsättningar och strategier. Efter att kommunen har behandlat fram en plan så bryts den ned ännu en gång till att varje enhet lägger upp en plan beroende på deras värderingar. Sista steget är att utforma en personlig plan för varje enskilt barn.

5.2.1 Värdegrunder

Grunderna för planen för småbarnspedagogik har utformats delvis genom internationella avtal om hur barn skall behandlas och delvis genom vad lagstiftningen säger. Konventionen om barns rättigheter har tagits i beaktande vid utformandet av planen där de viktigaste värdegrundsprinciperna är:

1. Barndomens egenvärde. Utgångspunkten är att alla barn är olika och har rätt till att vara det, de skall kunna känna sig trygga precis som de är.

2. Att växa som människa. Barnen skall mer eller mindre utbildas till att inte bidra till orättvisor i form av mobbning, rasism eller våld. Personalen skall vara goda exempel och stå upp för denna värdegrund.
3. Barnets rättigheter. Barnen har rätt till en rad olika saker, att uttrycka sig och sina åsikter, rätt till lek och lärande, rätt till sina åsikter, rätt till social gemenskap och rätt till god utbildning.
4. Likabehandling, jämlikhet och mångfald. Demokratiska värderingar är centrala här, barnen skall få utvecklas lika oberoende av kultur, kön och ursprung och personalen skall skapa en atmosfär som respekterar mångfald.
5. Mångfald av familjer. För personalen är det viktigt att ha en professionell inställning till alla sorters familjer oberoende av familjesammansättning så att barnet känner att den egna familjen är värdefull och viktig.
6. Hälsosam och hållbar livsstil. Hälsosamma levnadsvanor betonas på många plan. Fysiska, emotionella, och etiska tyngdpunktsområden tas upp här. Även ekologiska och ekonomiska områden tas upp här. (Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 19-20)

5.2.2 Läroområden

Grunderna för planen för småbarnspedagogik innehåller också olika läroområden för den pedagogiska verksamheten. Dessa områden är indelade i följande 5 helheter:

1. Språkens rika värld. Här betonas deras språkliga identitet och färdigheter att kunna kommunicera. Barnets språkförståelse skall uppmuntras och stödjas, både den muntliga språkfärdigheten och språkliga uttrycksförmågan skall stimuleras-
2. Mina många uttrycksformer. Här behandlar man barnets musikala, visuella, verbala och kroppsliga uttrycksförmåga. Kulturen betonas som en viktig del av barnens identitet.
3. Jag och vår gemenskap. Betoningpunkter här är, etiskt tänkande, åskådning, närmiljöns förflutna och framtid samt media.
4. Jag utforskar min omgivning. Matematik, miljöfostran och teknologifostran är viktiga punkter här.

5. Jag växer rör på mig och utvecklas. Målet här är att fysisk aktivitet, matfostran, hälsa, trygghet och säkerhet skall främjas.

(Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 40-47)

Samarbete med vårdnadshavare är en del av grunderna för planen för småbarnspedagogik. Vårdnadshavarna skall ges möjlighet till att påverka inom småbarnspedagogiken speciellt när det kommer till deras egna barn men också i allmänhet. Även föräldrar sinsemellan skall uppmuntras till att ha bra kontakt.

(Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 33)

5.2.3 Stöd för barnets utveckling och lärande

Målsättningarna och värdegrunderna för planen för småbarnspedagogik är mångsidiga och passar väl in i dagens samhällsanda. De kan kanske uppfattas som väldigt ambitiösa och svåra att uppnå på alla plan. Med stora barngrupper och i ett oroligt samhälle finns det dessutom alltid barn som är mera utmanande än andra barn för daghemspersonalen. Eftersom en av grundtankarna är att småbarnspedagogiken skall lämpa sig för alla individer är det viktigt att sätta in tillräckliga resurser för att möjliggöra detta. I planen finns därför också regler för olika stödformer som skall tillämpas för de barn som har behov av detta. (Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 54)

Föräldrarnas roll är viktig i alla ärenden som gäller deras barn, men kanske särskilt viktig när det kommer till barn med särskilda behov. Därför betonas vikten an samarbetet mellan vårdnadshavare, daghemspersonal, barnrådgivning, barnskyddet och annan social service speciellt i detta fall. Ifall konflikter uppstår är det lätt barnet som blir lidande. (Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 55)

De olika stödformerna som kan komma till användning är till exempel. Olika typer av pedagogiska arrangemang där man kan ta hjälp av specialbarntädgårdslärare, individuell handledning, tolkning eller olika typer av hjälpmedel och verktyg som till exempel användning av bilder eller tecken. Genom strukturella arrangemang kan man hjälpa barnet så att barngrupperna minskas eller att personalstyrkan omdisponeras med tanke på stödbehovet. Också andra arrangemang som stöder välbefinnandet kan användas så att man tar hjälp av utomstående sakkunniga. För barn med gravt handikapp eller annan svår

sjukdom krävs mera omfattande och kontinuerliga stödåtgärder. (Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 56)

Vilka stödåtgärder som krävs skall alltid slås fast i barnets plan för småbarnspedagogik i samarbete med både vårdnadshavare och med barnet självt. Barnets egen åsikt bör respekteras. Stödplanen skall årligen uppdateras och utvärderas. Behovet av stöd kan ibland vara tillfälligt och då bör planen anpassas efter de nya förhållandena. (Utbildningsstyrelsen, 2016, s. 57)

6 Tidigare forskning

Det har gjorts en del forskning inom detta tidigare och det är olika saker som de sätter fokus på, men man kan ändå se vissa gemensamma drag i forskningsresultaten. Gemensamt för de flesta föräldrar är att det viktigaste enligt dem är att barnet mår bra i förskolan och att det sociala samspelet fungerar. (Fredriksson, 1991, s. 47)

I Gunilla Fredrikssons forskning framkommer också att föräldrar uppskattar temadagar vid daghemmet där barnen själva fått vara med och bestämma och aktivt delta i verksamheten. Däremot tyckte föräldrar i allmänhet inte att det var viktigt att barnen får matematiska kunskaper från daghemmet. (Fredriksson, 1991, s. 52)

Hanna Qarlsson vid institutionen för pedagogik i högskolan i Borås har gjort en liknande kvantitativ studie gällande föräldrars förväntningar på förskolan år 2011. Från hennes undersökning kan man utläsa att en stor del av föräldrarna anser att en av förskolans viktigaste uppgifter är att bara finnas till som en trygg plats så att de får jobba. På en skala från 1 till 6 där 1 betyder att man inte instämmer alls och 6 betyder att man instämmer helt så är det 36 av 56 föräldrar vid det ena daghemmet som placerar sina svar på 5 och 6 på skalan, då frågan är "Förskolans huvudsakliga roll är att ta hand om mitt barn så att jag kan arbeta". På ett annat daghem som hon ställde samma fråga på var svaren mera jämnfördelade men de flesta av svaren befann sig ändå mellan 4 och 6 på skalan. Ganska självklart i hennes undersökning var att samtliga föräldrar i båda förskolorna instämde helt på frågan "Det är viktigt att mitt barn känner trygghet i förskolan". En annan sak att ta fasta på i undersökningen är att när föräldrarna fick rangordna fostran, omsorg och lärande så kom det fram att nästan ingen av föräldrarna tyckte att fostran och lärande var det viktigaste, omsorg var helt klart det som föräldrarna lade mest vikt på. (Qarlsson, 2011, s. 48-50)

Trots detta så kommer det också fram att föräldrarna nog tycker bra att det finns läroplaner för deras barn men inte det viktigaste. Väldigt många föräldrar sade sig ha bekantat sig med läroplanen men väldigt få hade fördjupat sig i den.

7 Metod

Undersökningsmetoden som jag har valt till min forskning är kvantitativ. Eftersom syftet med undersökningen är att få så många föräldrars åsikter som möjligt. Jag använde mig av enkätmetodik och enkäterna delades ut på två olika daghem i Jakobstad, både mamman och pappan fick varsin enkät. Jag hade även en öppen fråga som var frivillig att svara på som x antal svarade på. Så till en viss del var min studie även kvalitativ.

7.1 Urval

När man gör en sådan här sorts undersökning är det viktigt att respondenterna är slumpvis utvalda för att få en bättre reliabilitet. Urvalets storlek har också betydelse, ju flera svar man får desto mer trovärdigt är det. (Sörensen & Olsson, 2007, s.70)

För mig är det intressant att ta reda på vad föräldrar i den trakt jag växt upp tycker, därför så gjorde jag min undersökning i Jakobstad. Eftersom man behöver få in många svar var det också viktigt att jag valde tillräckligt stora daghem med tillräckligt många barn. Jag inser att man kanske inte får tillräckligt heltäckande bild över vad föräldrar i allmänhet tycker, men det representerar i alla fall Jakobstad relativt bra. Med tanke på tidspressen var det också rent praktiskt sett lättast för mig att göra undersökningen i ett välbekant område som jag har nära till.

7.2 Enkät

Enkäter är bra att använda sig av vid kvantitativ forskning då man vill ha många svar som möjligt och där inga personliga möten krävs för att behålla anonymiteten för att få så ärliga svar som möjligt. En enkät bör vara lättförståelig för målgruppen och tydlig eftersom missförstånd lätt kan hända och så att tolkningsfrågor undviks. Alla som svarar på enkäten bör förstå den på samma sätt. (Denscombe, 2009, s. 208)

Den största fördelen med en enkätundersökning är att det är lätt att vända sig till flera personer på en gång. En av nackdelarna med enkäter är att man inte kan förklara vad som menas med en fråga ifall den svarande inte förstår. Därför är det viktigt att man ställer tydliga frågor.

Min enkät består av 16 frågor där de 3 första frågorna var basfrågor som innehöll information om personen, om det var en man eller en kvinna, om de hade en pojke eller en flicka samt vilken utbildningsnivå personen hade. Därefter följde 7 frågor där personen fick ta ställning till olika frågor om de höll med eller inte. Frågorna gällde olika delområden inom dagvården som föräldrarna fick ta ställning till hur viktiga de olika delområdena var enligt dem. För att undvika problemet med att föräldrarna tycker att alla delområden är viktiga eller oviktiga så hade jag därefter en fråga där föräldrarna tvingades rangordna delområdena. De fyra sista frågorna i min enkät gällde föräldrarnas eget engagemang och intresse av att delta i planeringen av dagverksamheten. Den sista frågan jag hade med var en öppen fråga där föräldrarna fritt fick tycka till om vad som kan förbättras vid daghemmet. Den här frågan valde jag att ta med eftersom jag i min enkätundersökning inte tar upp exakt alla delområden som finns med i dagvården. Jag ville ge föräldrarna möjligheten att med egna ord uttrycka vad som är viktigt för dem.

Att med en öppen fråga är lite utmanande eftersom risken är stor att inte så många svarar på den och då kommer ju inte deras åsikter fram på rätt sätt. (Trost, 2001, s. 72)

7.2.1 Reliabilitet och validitet

Med reliabilitet så menar man hur bra mätningen är, alltså trovärdigheten på svaren. Det sägs att något har hög reliabilitet om man senare gör samma undersökning och får likadana svar. (Sörensen & Olsson, 2007, s. 75)

En viktig faktor för att nå hög reliabilitet är att man också beaktar anonymitetsaspekten för de tillfrågade. Min enkät var anonym eftersom inga namn eller andra uppgifter frågades som kunde leda till att jag skulle ha kunnat identifiera personen. (Patel & Davidson, 2011, s.74)

Till enkäten hade jag också lagt ett öppet kuvert med mitt namn som föräldrarna kunde försegla, så att inte personalen vid daghemmet kunde få tillgång till informationen. Det fanns delvis känsliga frågor i enkäten som kunde uppfattas som kritik mot daghemmet så därför var det extra viktigt att föräldrarna kunde vara anonyma.

Validitet innebär att man faktiskt mäter rätt sak, det som ja ville ha fram i min undersökning var hur viktiga de olika delområdena i dagvården är enligt föräldrarna. Eftersom jag inte bara hade frågor som där föräldrar fick hålla med eller inte, utan också ha dem att rangordna frågorna anser jag att validiteten är god i min studie.

8 Redovisning av resultat och analys

För att redovisa svaren kommer jag att använda mig av tabeller som jag har framställt i excel. Detta för att få en bättre översikt över föräldrarnas åsikter. Sammanlagt delades 60 enkäter ut och jag fick tillbaka 48 stycken, vilket är ett bra svarsresultat. Roligt var också att i samtliga kuvert jag fick tillbaka hade både mamman och pappan i familjen svarat vilket inte var något jag hade förväntat mig. Enkätsvaren består alltså av 24 män och 24 kvinnor. För de flesta frågor saknar det betydelse huruvida barnet var en flicka eller en pojke, därför kommer jag inte göra separata tabeller utgående från barnets kön. Förutom frågor gällande könsneutralitet, där det kan vara av intresse att veta barnets kön snarare än föräldrarnas kön.

Av barnen så var 14 stycken pojkar och 10 stycken flickor och bland föräldrarna var deras utbildningsgrad relativt hög. Hela 39 stycken av föräldrarna hade gått en utbildning på yrkeshögskola eller universitet och endast 2 hade enbart en grundskoleutbildning.

8.1 Genomgång av svaren på frågorna

Svaren här är på en skala från 1-6 där 1 betyder att man inte alls instämmer och 6 betyder att man helt och hållet instämmer.

8.1.1 Påståenden

Första påståendet jag hade var stälde var, om föräldrarna anser att daghemmets främsta uppgift är att bara finnas till så att de själva kan jobba.

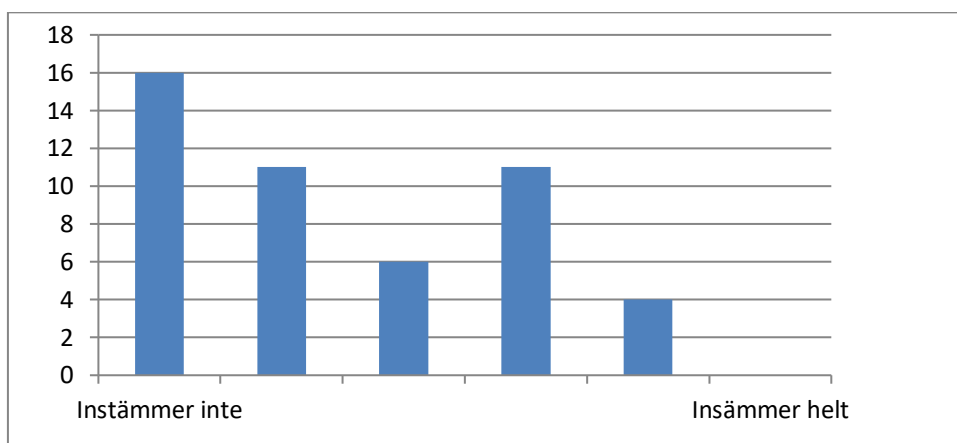

Diagram 1: daghemmets främsta uppgift är att bara finnas till så att jag kan jobba

Hela 16 stycken var av helt annan åsikt och ingen tyckte att detta stämde in helt, vilket jag tolkar till att föräldrar i allmänhet vill ha ut mer av daghemmet än bara en förvaringsplats för deras barn. Det fanns ingen nämnvärd skillnad bland mäns och kvinnors svarsresultat i den här frågan.

Det andra påståendet löd: Det är viktigt att det finns många inslag av olika kulturer vid daghemmet.

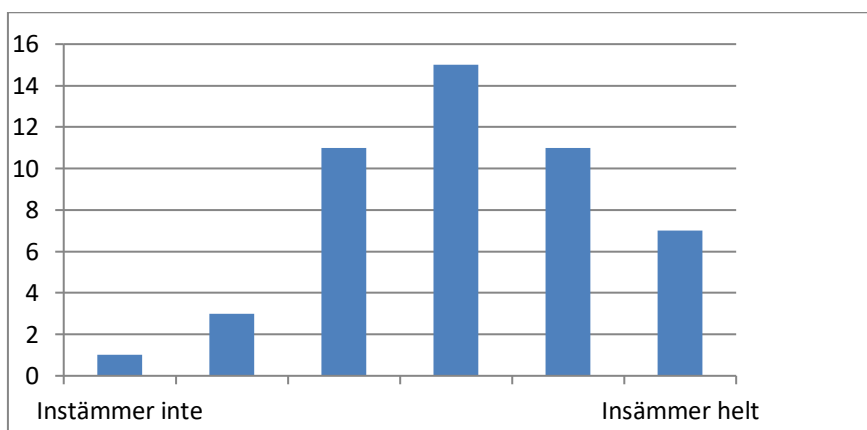
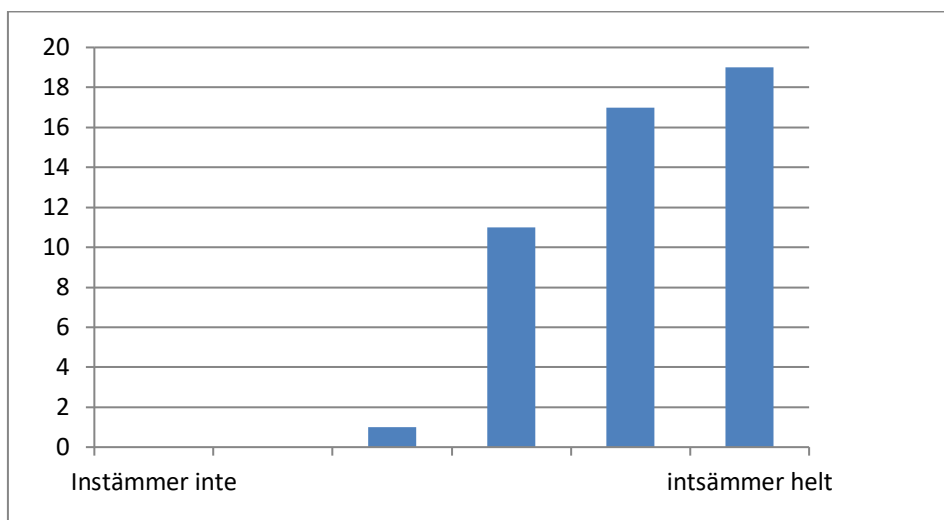

Diagram 2: Det är viktig med inslag av olika kulturer

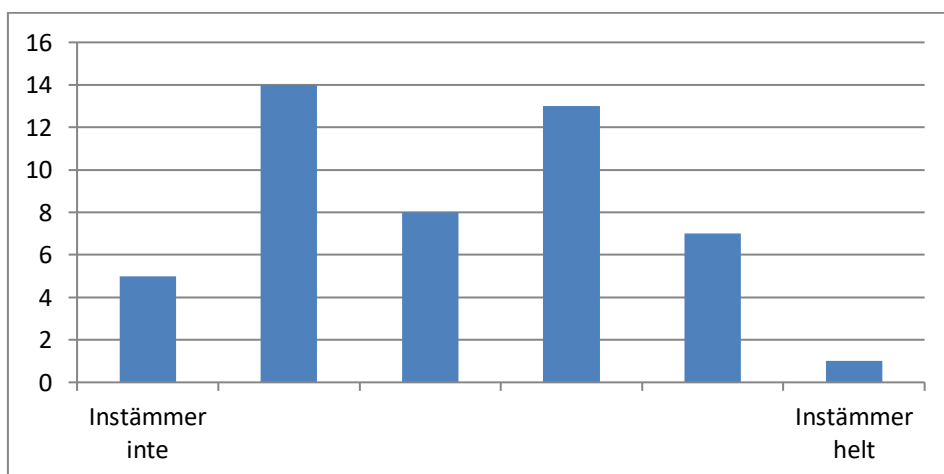
Min tolkning av detta diagram är att det är mer viktigt än oviktigt men föräldrarna är ändå ganska neutrala i denna fråga. Kvinnorna hade här svarat ganska mycket lika, övervägande 3-4. medan männen hade en något större spridning där även en etta förekom.

Det tredje påståendet löd: Det är viktigt att en plan läggs upp för mitt barn och att den utvecklas vid behov.

Diagram 3: Det är viktigt att en plan läggs upp för mitt barn

Man kan tydligt se att föräldrarna överlag är positivt inställda till att man gör planeringar för barnet. Detta gäller både för kvinnor och män

Det fjärde påståendet löd: Det är viktigt att mitt barn får lära sig om religion vid daghemmet

Diagram 4: Det är viktigt att mitt barn får lära sig om religion vid daghemmet.

Även om många var ganska neutralt inställda till detta påstående fanns det ändå ganska många som tog tydlig ställning, både för och emot. Det var ganska stor spridning och det är svårt att dra någon tydlig slutsats.

Det femte påståendet löd: Det är viktigt att man inte gör skillnad på pojkar och flickor vid daghemmet.

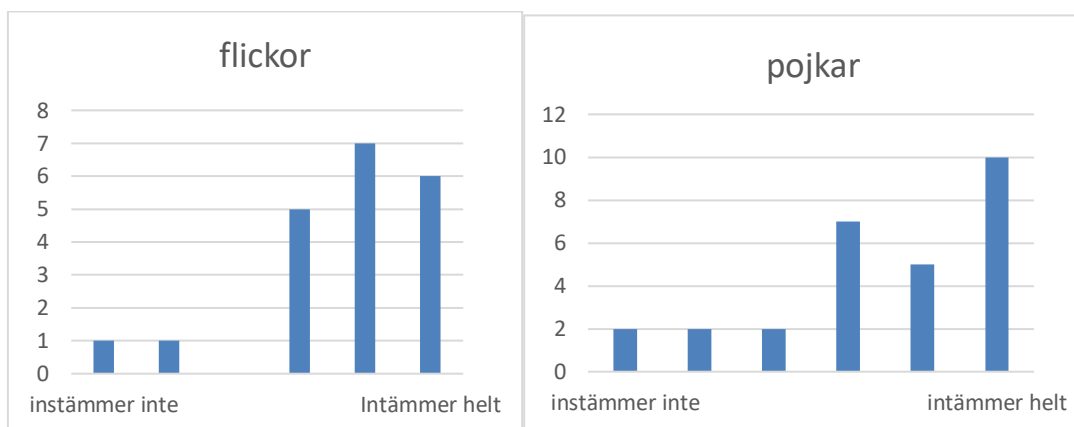

Diagram 5: Det är viktigt att man inte gör skillnad på pojkar och flickor vid daghemmet.

Här delade jag upp svaren i 2 olika diagram eftersom jag var intresserad av om det var någon skillnad ifall föräldrarna hade en pojke eller flicka vid daghemmet. Man kan konstatera att inga stora skillnader finns, förutom att om man hade en pojke vid daghemmet så var det något mindre viktigt att inte göra skillnad på kön. Barnens kön hade större betydelse i den här frågan än föräldrarnas även om betydelsen var liten.

Det sjätte påståendet löd: det är viktigt att mitt barn känner sig tryggt vid daghemmet.

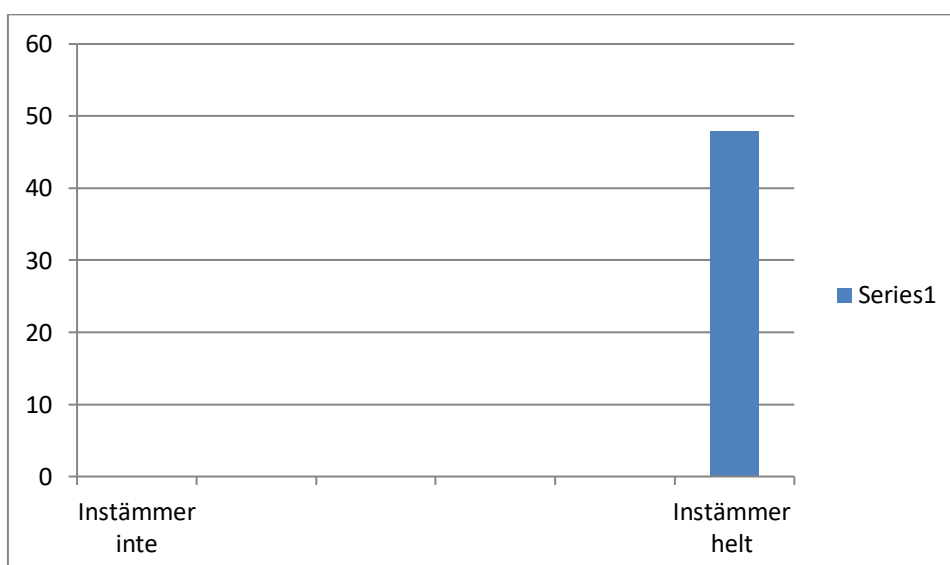

Diagram 6: Det är viktigt att mitt barn känner sig tryggt vid daghemmet.

Föga överraskande tyckte samtliga att detta var oerhört viktigt.

Det sjunde påståendet löd: Det är främst daghemmets uppgift att lära ut grundläggande normer och värderingar

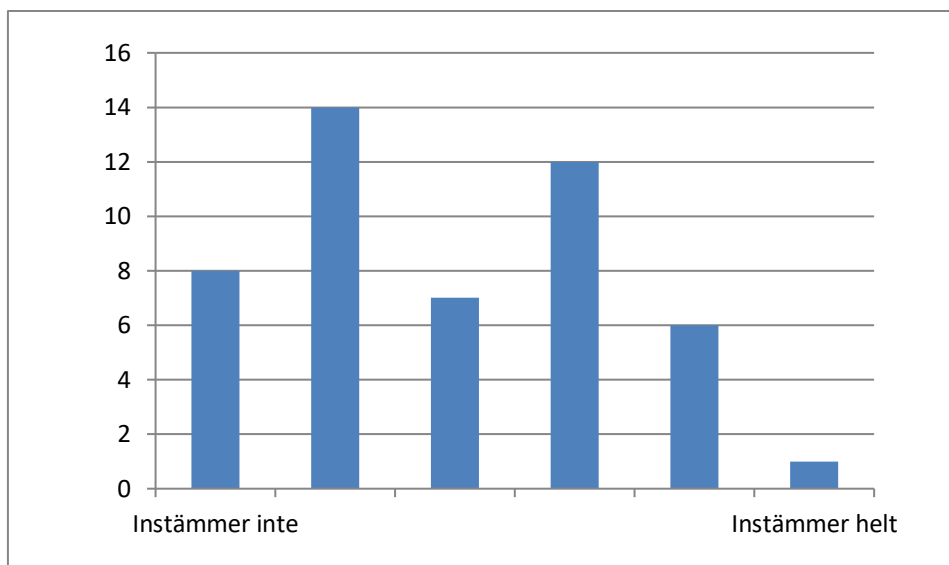

Diagram 7: Det är främst daghemmets uppgift att lära ut grundläggande normer och värderingar

Min tolkning här är att föräldrar ser daghemmet som ett komplement till sig själva i uppgiften att lära ut normer och värderingar. Många föräldrar ser det ändå som sin egen uppgift att lära ut grundläggande normer och värderingar.

8.1.2 Rangordning

Efter dessa frågeställningar följde enligt mitt tycke den mest intressanta punkten, nämligen att föräldrarna skulle rangordna olika påståenden. Jag poängsatte alternativen där det de tyckte var mest viktigt fick 10 poäng det de tyckte var näst mest viktigt fick 9 poäng och så vidare ända till 1 poäng på det de tyckte var minst viktigt. Sedan plussade jag ihop poängen rad för rad och tillverkade en tabell.

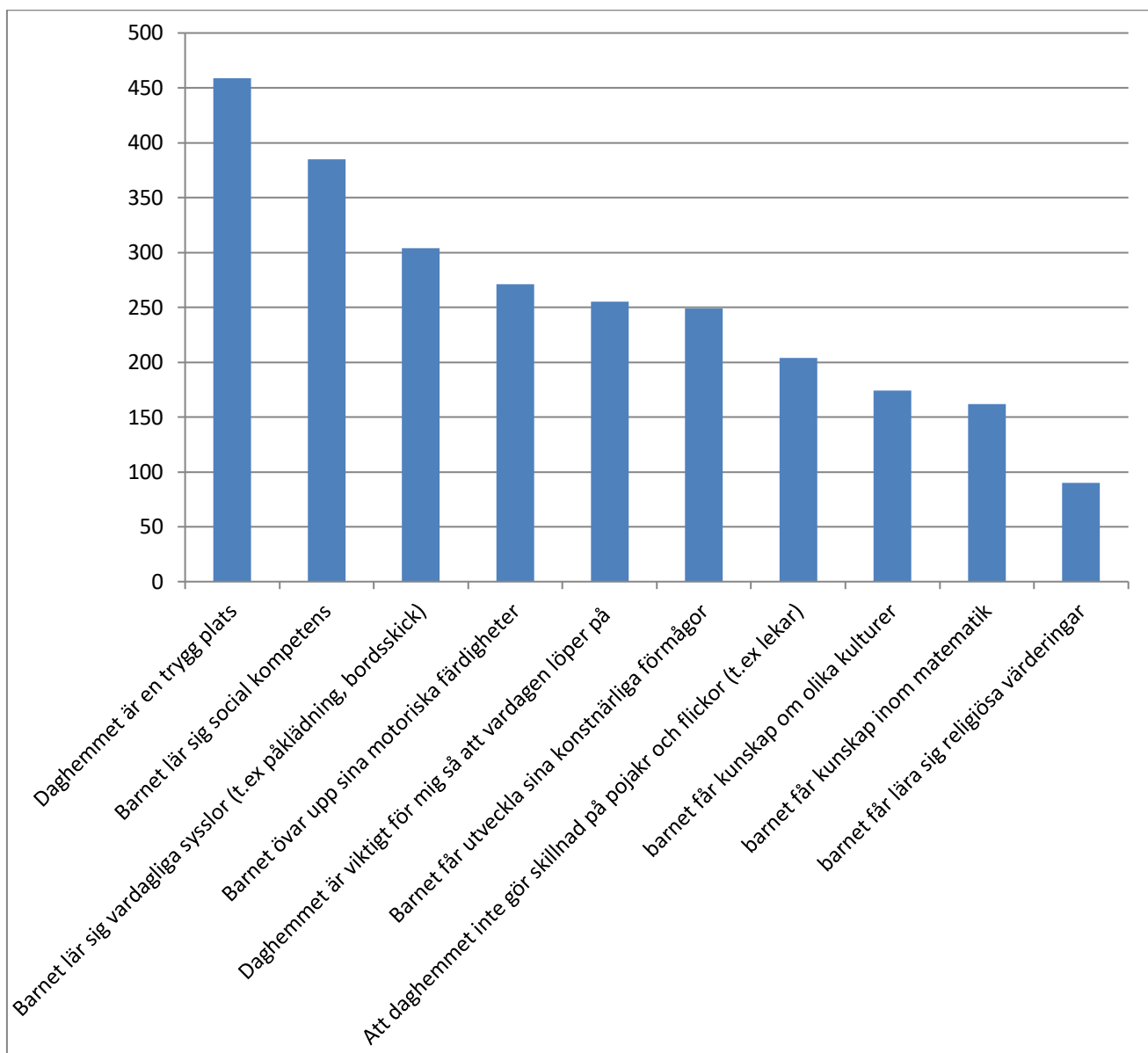

Diagram 8: Rangordning

Här finns en del intressanta saker att ta fasta på men vi börjar med det mest uppenbara nämligen att tryggheten även här var något som föräldrarna tyckte var extremt viktigt. Det var endast en person som inte hade 10 poäng på den punkten men även i det fallet fick den 9 poäng för svarspersonen.

Påståendet som kom på andra plats var att, barnet lär sig social kompetens. Min tolkning av detta är att föräldrar tycker att det är viktigt att deras barn lär sig att fungera i grupp och läsa av sociala koder med mera.

Påståendet som kom på tredje plats var att, barnet lär sig vardagliga sysslor som till exempel påklädning och bordsskick. Föräldrarna uppskattar tydligen att de inte ensamma behöver lära ut dessa grundläggande saker som ett barn behöver för att lättare hantera vardagen.

Detta var alltså de 3 viktigaste sakerna enligt föräldrarna, sedan finns en del saker som man kan ta fasta på. En intressant sak att notera är att föräldrarna i första påståendet inte tyckte att det var speciellt viktigt att daghemmet bara finns till så att de själva kan jobba. Nu när de måste rangordna olika saker kom det alternativet på femte plats vilket ändå är ganska högt enligt mig. Speciellt eftersom alternativet som handlade om att det var viktigt att inte göra skillnad på pojkar och flickor hamnade på sjunde plats, något som var viktigt när frågan ställdes första gången. Här kan man dock konstatera att det stora flertalet tyckte att det var ganska oviktigt med genusfrågan i förhållande till andra frågor. Däremot fanns det 4 kvinnor som tyckte att detta var mycket viktigt och endast tryggheten var viktigare. Även påståendet som handlade om att barn får lära sig om olika kulturer vid daghemmet placerade sig lågt nu när föräldrarna fick rangordna, fast det före enligt dem hade varit relativt viktigt.

Som man kan utläsa av tabellen så hamnade påståendet om det var viktigt att barn lär sig religiösa värderingar lägst ner av alla påståenden. Enligt mig är detta inte speciellt överraskande men man hade kunnat tänka sig att det kunde ha varit högre med tanke på att jag gjorde undersökningen i Jakobstad som är en del av bibelbältet.

8.1.3 Ja och nej frågor

Sedan följer 4 ja och nej frågor som föräldrarna har tagit ställning till. Den första frågan löd: Har du bekantat dig med grunderna för planen för småbarnspedagogik?

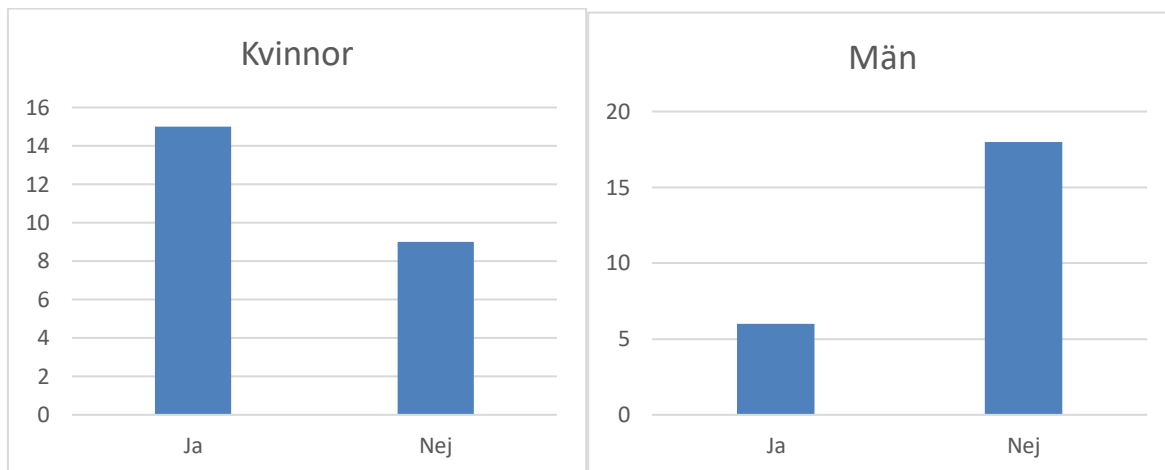

Diagram 9: Har du bekantat dig med grunderna för planen för småbarnspedagogik?

Här har jag delat upp män och kvinnor skilt eftersom detta var en fråga där svaren skiljde sig ganska mycket. Här kan man konstatera att kvinnor kanske engagerar sig mera i dagvården än vad männen gör, eftersom så många fler har tagit sig tid till att gå igenom grunderna för planen för småbarnspedagogik.

Den andra frågan löd: Vill du påverka hur daghemmet sköter sin verksamhet?

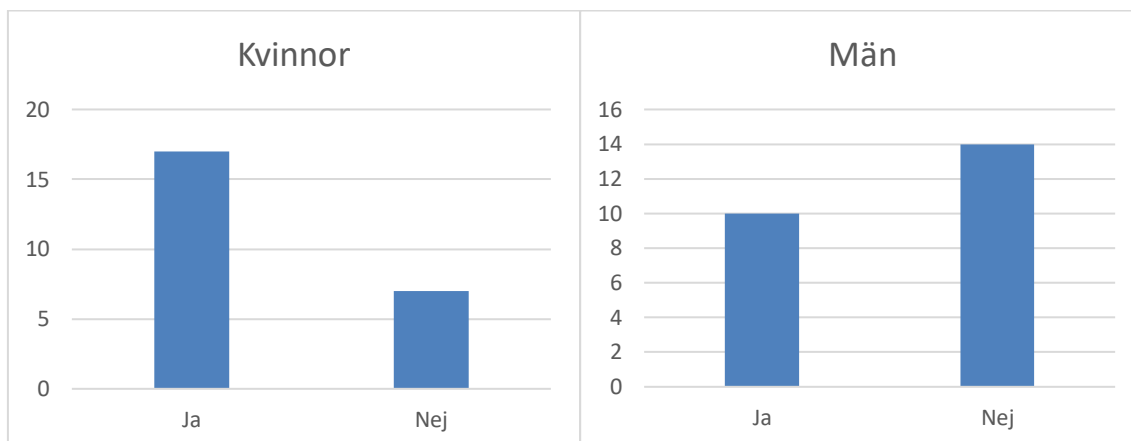

Diagram 10: Vill du påverka hur daghemmet sköter sin verksamhet?

Även här har jag delat upp män och kvinnor eftersom skillnader i svaren går att läsa ut. Kvinnor vill i större grad vara med och påverka vad som händer vid daghemmet än vad männen gör.

Den tredje frågan löd: tycker du att du har haft nytta av utvecklingssamtalen?

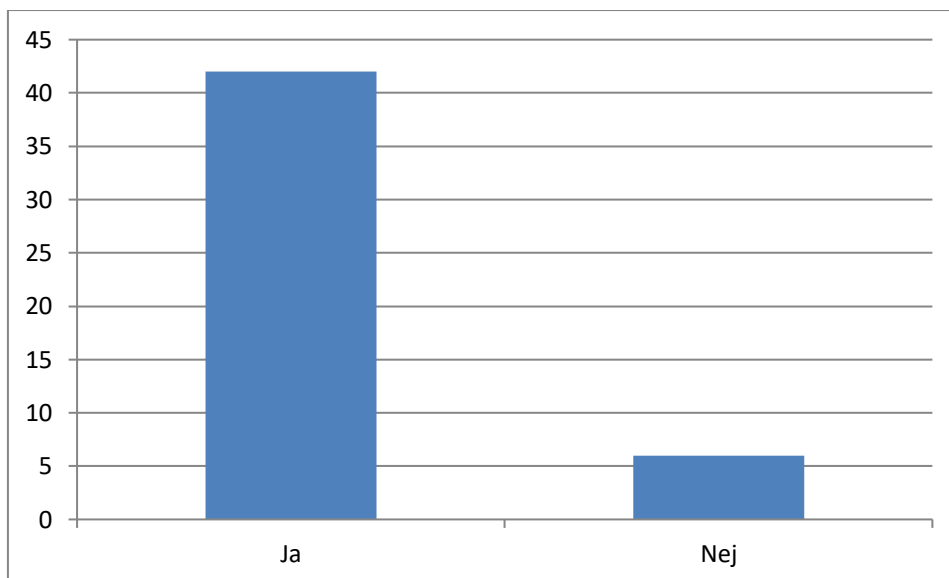

Diagram 11: Har du haft nytta av utvecklingssamtalen?

Som man kan utläsa av tabellen så är föräldrarna nöjda med utvecklingssamtalen och de har hjälpt föräldrarna på ett eller annat sätt.

Den fjärde och sista frågan löd: Tycker du att du har tillräckligt stor insyn i daghemmets verksamhet?

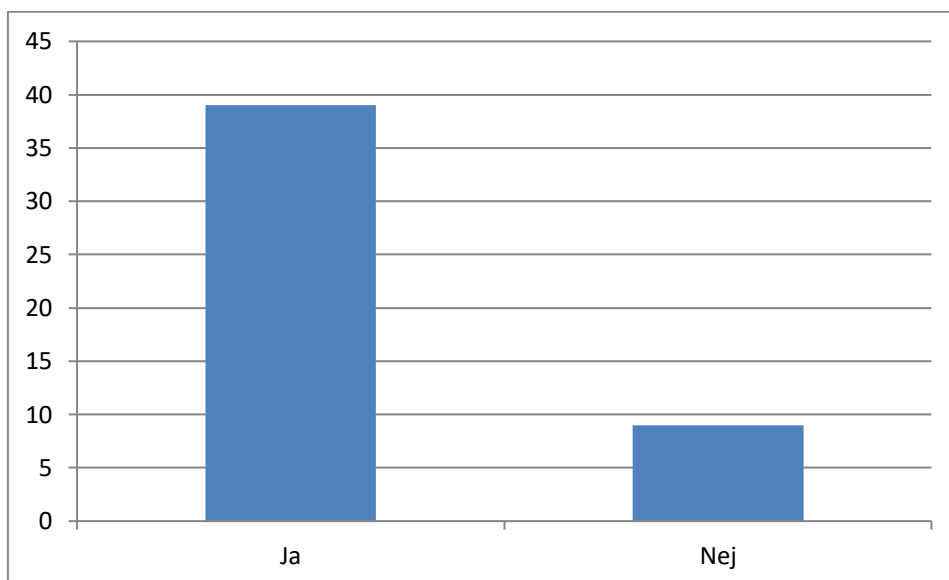

Diagram 12: Har du tillräckligt stor insyn i daghemmets verksamhet?

Kommunikationen verkar ändå överlag fungera bra mellan personalen och föräldrarna, eftersom så många har svarat ja på den här frågan. Men med tanke på frågeställningen är det enligt mig ändå för många som svarade nej på den här frågan eftersom detta är en viktig sak ifall ett bra samarbete skall uppstå

8.1.4 Öppen fråga

Till sist i min enkät hade jag en öppen fråga eftersom jag tyckte det var viktigt att om någon förälder som såg ut på följande sätt:

Öppen fråga: Finns det något du vill tillägga som är viktigt för dig i daghemmet? Formulera fritt din åsikt. Finns det något som saknas vid daghemmet eller finns det något som skulle kunna minskas eller tas bort helt från daghemmet?

Av alla de 48 som deltog i min undersökning så var det 13 stycken som valde att svara på den öppna frågan. En intressant notering är att av dessa 13 personer så var det enbart 2 män som svarade.

Även här kommer det fram att **tryggheten** vid daghemmet är väldigt viktigt där några föräldrar uttrycker sig så här.

”Tryggheten är absolut viktigast. Ett barn som inte är tryggt utvecklas inte optimalt”

”A och O för mig är att daghemmet är en trygg plats där mitt barn känner sig sedd, tryggt och trivs. Värderingar kommer främst hemifrån men uttrycket ”It takes a village to raise a child” stämmer och jag vill att mitt barn lär sig social kompetens under uppsyn av trygga vuxna”

Det fanns även andra kommentarer som poängterar vikten av att se varje barn som enskilda individer för att barnet skall känna sig tryggt.

”Viktigt att man ser varje barn som en individ och att det är viktigt att alla barn har det bra och inte enbart ser till gruppen (även om det förstås är viktigt att också se till gruppen som helhet).”

Två av föräldrarna kommenterade också **genusfrågan**, man får utgå ifrån att de tycker den är speciellt viktigt eftersom de valde att ta upp just den frågan när chansen gavs.

”Jag tycker att man borde anstränga sig för att inte lägga in barnen i specifika könsroller.(pojke-flicka)”

Personen som hade skrivit denna kommentar var även väldigt konsekvent genom hela frågeformuläret där genusfrågan kom på andra plats i rangordningstabellen. Den andra personen som tog upp genusfrågan hade följande kommentar.

”Vet inte om det finns någon genusplan. Tycker det handlar om annat än att göra skillnad mellan könen. Kanske finns det redan. Mera om att se personen bakom flicka/pojke och se att inte ena könet får ropa och höras och andra skall vara lugn och så vidare.”

Överraskande många tog upp **kommunikationen** i sina kommentarer. En förälder hade skrivit väldigt många önskemål gällande informationen som ges ut från daghemmet. Saker som personen önskade information om var, mat, sömn och klädsel. En annan förälder tyckte att det skulle vara intressant att veta hur det egna barnet fungerar i sociala situationer och konflikter.

En förälder hade förtydligat sitt svar gällande frågan som berörde ifall föräldern vill påverka daghemmets verksamhet med följande kommentar.

”Jag vill inte påverka hur de sköter sin verksamhet på grund av att jag inte skulle lita på daghemmet. De har mitt fulla förtroende. Men påverka på det sättet att vi kan ha gemensamma diskussioner för att tillsammans utveckla vårt samarbete och ha en öppen dialog mellan daghemspersonal och föräldrar.”

En sak som jag inte alls hade tänkt på i min undersökning var **stämpelsystemet** som har införts vid daghem i Finland. Detta stämpelsystem går ut på att barnet helt enkelt stämplas det klockslag som barnet kommer till daghemmet och stämplas ut det klockslag som barnet far hem för dagen. Orsaken till varför denna klocka finns till är för att exakta tider och kostnader kan räknas ut för barnet, samt att det till viss del ökar säkerheten. Detta eftersom det på ett smidigt sätt bokförs om barnet befinner sig vid daghemmet eller inte. Detta upplevs dock även som ett stressmoment för både personal och klienter något som tas upp i den öppna frågan, där en förälder säger följande.

”Stämpelsystem för barn känns som en bakåtgång. Barn skall få vara barn och behöver ej stressas med att stämplas in och ut. Tidspress finns tillräckligt i barns vardag ändå i denna stressande tid vi lever i. Spara stämpelklockorna till arbetslivet.”

En annan förälder ser ändå även positiva saker med stämpelklockan.

”Bra: Lätt att planera in barnets tider, personalen har bra överblick över barngruppen.

Dåligt: Ett stressmoment att hålla reda på alla timmar, personalen lägger ibland större vikt vid att logga in barnet än att se barnet”

Avslutningsvis kan man konstatera att föräldrarna överlag är nöjda med den dagvård de får vid de daghemmen jag gjort min undersökning vid. De är också engagerade i hur deras barn har det vid daghemmet vilket kan sammanfattas med följande kommentar av en förälder.

”Är nog nöjd då pojken trivs och är glad att gå till dagis. Det berättar ju mest!”

9 Slutdiskussion och sammanfattning

Resultatet av min undersökning stämmer till stor del överens med tidigare forskning som gjorts inom området. Den mest uppenbara likheten är att föräldrar främst vill att daghemmet skall vara en trygg plats som barnet trivs på. Även det sociala samspelet är något som andra undersökningar har poängterat som viktigt vid daghem.

Syftet med mitt arbete var att ta reda på vad föräldrar har för inställning till småbarnspedagogiken och vad föräldrarna tycker att är viktigt samt mindre viktigt. Något som står ut som extra viktigt och syns genom hela arbetet är tryggheten vid daghemmet. Samtliga föräldrar skriver under på att detta är av yttersta vikt. Detta är dock en självklarhet och något som de flesta tycker är viktigt. Före undersökningen gjordes trodde jag att många föräldrar såg daghemmet som en trygg förvaringsplats för sina barn och en bra praktisk lösning för att få vardagen att gå ihop. Så var dock inte fallet, många föräldrar vill uppenbarligen ha ut mera av daghemmet än så.

Inslag av olika kulturer var i alla fall före rangordningen något som föräldrar tyckte var en viktig del i daghemmet. Detta var också något som jag inte hade förväntat mig, jag trodde inte detta skulle vara viktigt med tanke på barnens ringa ålder. Enligt mig är det bättre att daghemmet står för den finska kulturen och låter alla bli en del av den istället för att lära barn om många olika kulturer från en tidig ålder. När man sedan kom till rangordningen så kom ändå kulturfrågan ändå på sjunde plats vilket var i linje med mina förväntningar.

Grunderna för planen för småbarnspedagogik har som redan nämnts 6 olika värdegrunder nämligen. Barndomens egenvärde, att växa som människa, Barnets rättigheter, likabehandling, jämlikhet och mångfald, mångfald av familjer, hälsosam och hållbar livsstil.

Om vi lägger detta i förhållande till föräldrars svar, så kan man konstatera att de till stor del överensstämmer med vad föräldrarna tycker att är viktigt. Om vi fokuserar på första punkten nämligen barndomens egenvärde. Framkommer det att tryggheten är av yttersta vikt och att varje barn är unikt och har rätt att bli sedda precis som de är. Detta är något som även syns tydligt i föräldrarnas svar, och flera kommentarer i den öppna frågan passade in i grunderna för planen för småbarnspedagogikens beskrivning av barndomens egenvärde. Här har alltså planen träffat rätt i förhållande till föräldrarnas förväntningar.

Den andra punkten. Att växa som människa, innebär bland annat att personalen skall verka för att barnen skall bli till humana människor som strävar efter sanning, godhet, skönhet,

rättvisa och fred. Här drar jag paralleller till min fråga angående om det främst är daghemmets uppgift att lära ut grundläggande normer och värderingar till barnen. Min undersökning visar att föräldrarna överlag inte anser att daghemspersonalens främsta uppgift är att skola barnen i hur man är en god individ. Här ser föräldrarna sig själva som den viktigaste delen i denna fråga. Däremot så finns det inga tydliga motsägelser heller och det verkar som att föräldrarna nog litar på att daghemmen gör ett bra jobb även här.

Den tredje värdegrunden. Barnets rättigheter, detta är något som jag har valt att inte undersöka eftersom denna punkt enbart slår fast barnets rättigheter och inte är något man behöver ifrågasätta. Här förekommer bland annat att barnen har rätt till lek och social gemenskap

Den fjärde värdegrunden. Likabehandling jämlikhet och mångfald, här stämmer föräldrarnas åsikter i stora drag ihop med planens beskrivning. Många tyckte att det var viktigt att man inte gör skillnad på kön vilket också syns i svaren på den öppna frågan. Däremot så var daghemmen jag gjorde undersökningen på kanske inte kända för att vara speciellt mångkulturella, vilket är något av en svaghet i min undersökning på just den punkten. Föräldrarna tyckte ändå i det första påståendet angående kulturen att det var ganska viktigt, detta tyder på att de i alla fall respekterar andra kulturer.

Den femte och sjätte värdegrunden. Mångfald av familjer och hälsosam och hållbar livsstil, har jag egentligen inte alls behandlat, eftersom det fanns saker som jag tyckte var mera intressanta att ta reda på. Dessutom så tror jag inte att någon förälder har något negativt att säga i alla fall angående en hälsosam och hållbar livsstil. Mångfald av familjer må vara viktigt att beakta, men är inte speciellt utbrett i denna region. Detta är en undersökning som kanske skulle lämpa sig bättre ur ett barns synvinkel. I den öppna frågan var det heller ingen som hade kommenterat någon av dessa värdegrunder, fast många utgett sig för att vara bekanta med grunderna för planen för småbarnspedagogik.

Ett problem med min undersökning var att så många svaranden hade en hög utbildning, vilket inte ger en tillräckligt heltäckande bild över alla samhällsklasser. En annan sak som kan ha påverkat undersökningen negativt är att fast det var 48 stycken som svarade så var det bara 24 familjer som deltog. Man kan tänka sig att om man tillhör samma familj så har man liknande tankar och funderingar och detta leder till att jag kanske inte har fått tillräckligt varierande svar.

Det kan konstateras att dagens föräldrar tycker att det är viktigt att deras barn får lära sig lite av allt. Det finns förstås frågor som är viktigare än andra till exempel trygghet kontra religion. Det kan även konstateras att av de tillfrågade föräldrarna verkade både pappan och mamma insatta i deras barns vistelse vid daghemmet, däremot var mammorna något mer involverade vilket är något jag trodde redan innan undersökningen. Könet på deras barn verkade inte ha någon stor betydelse när det kom till vilka saker de tyckte var viktigt. En förutfattad mening som jag hade var att de föräldrar som hade en flicka vid daghemmet skulle tycka att det var viktigare med genustänk vid daghemmet, men så var inte fallet. Sociala färdigheter var något som föräldrar tyckte var extra viktigt att deras barn lär sig vid daghemmet och kan vara en orsak till att många föräldrar i dagens samhälle väljer att placera sina barn vid ett daghem, fast det finns möjlighet till att barnet kan vara hemma.

I efterhand så inser jag att det kanske hade varit bättre om jag istället för att fråga till exempel ”det är viktigt att mitt barn får lära sig om religion vid daghemmet ” hade frågat ”jag vill inte att mitt barn skall lära sig om religion vid daghemmet”. Detta hade gjort så att föräldrarna starkare hade tvingats ta ställning.

Jag tycker att jag uppfyllde syftet med mitt arbete. Jag är glad över att så många valde att svara så att det var möjligt att genomföra undersökningen.

Litteraturförteckning:

- Alila, K. Eskelinen, E. Estola, E. Kahiluoto, T. Kinos, J. Pekuri, H-M. Polvinen, M. Laaksonen, R. & Lamberg, K. 2014 *Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat*. Undervisnings- och kulturministeriet
- Blair. M, Brown S-S, Hjern. A, & Bremberg. S. 2013. *Banhälsovetenskap*. Studentlitteratur Lund
- Boström. S, Herring. H & Nelleman-Nielsen. S. 2015. *Liv och lärande i den tidiga förskolan*. Studentlitteratur AB
- Brodin. J & Renblad. K. 2015. *Perspektiv på kvalitet i förskolan*. Studentlitteratur AB, Lund.
- Denscombe, M. 2009. *Forskningshandboken- för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- Edfelt. D. 2016. *Utmaningar i förskolan*. Gothia fortbildning.
- Ekman, S. & Sundell, K. 1992. *Mamma, Pappa, Dags*. Studentlitteratur Lund
- Fredriksson. G. 1991. *Föräldrasamarbete i förskolan: pedagogernas, föräldrarnas och barnens syn på samarbete*. Lund: Studentlitteratur
- Harju. A & Tallberg-Broman. I. 2013. *Föräldrar, förskola och skola-Om mångfald, makt och möjligheter*. Studentlitteratur AB
- Heikkilä. M. 2015. *Lärande och jämställdhet i förskola och skola*. Liber AB
- Johansson. E & Pramling-Samuelsson. I. 2003. *Förskolan, barns första skola*. Studentlitteratur AB
- Krokmark. T. 2014. *Förskola på vetenskaplig grund*. Studentlitteratur AB
- Kullberg. C, Herz. M, Fäldt. J, Wallroth, V & Skillmark. M. 2012. *Genus i socialt arbete*. Liber
- Markström, A-M. 2007. *Att förstå förskolan*. Studentlitteratur Lund
- Ojala M. 1993. *Småbarnsfostran – Grunder och utmaningar* Universitetsstryckeriet Helsingfors.

Patel, R. & Davidson, B. 2011. *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Quarllsson, H. 2011 *Föräldrars förväntningar på förskolan* Högskolan i Borås.

Sörensen, S. & Olsson, H. 2007. *Forskningsprocessen*. Liber AB

Trost, J. 2001 *Enkätboken* Lund studentlitteratur.

Utbildningsstyrelsen 2016 *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*. Suomen yliopistopaino oy

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1973/19730036>

Bilaga 1

Frågeenkät

Hej, jag heter Robin Gref och studerar till socionom vid yrkeshögskolan Novia, det har nu blivit dags för mitt examensarbete och jag behöver er hjälp. Mitt slutarbete handlar nämligen om föräldrars inställning och förväntningar på småbarnspedagogiken och en stor del av arbetet är just era svar.

Era svar är naturligtvis anonyma, vilket innebär att ingen kommer få veta era namn eller vem ni är, bara att ni är föräldrar. Viktigt att poängtera är också att det inte finns några rätta svar, så var så ärliga som möjligt för det är bara era åsikter jag är intresserad av. För att arbetet skall kunna genomföras är det viktigt att jag får så många frågeenkäter tillbaka som möjligt. Därför är jag väldigt tacksam om ni vill och kan delta. Jag kommer att samla in enkäterna 2 veckor efter att ni har fått dem vid daghemmet, lägg era svar i bifogat kuvert och klistra fast det. Jag delar ut 2 blanketter per barn och hoppas på att båda föräldrarna kan tänka sig att delta.

Om ni har frågor eller funderingar så kan ni höra av er antingen på telefon eller E-mail

Telefon: 050 469 686 5

E- mail: Robingref@hotmail.com

Fråga 7. Det är viktigt att mitt barn får lära sig om religion vid daghemmet

Ringa in ditt alternativ

Instämmer inte

Instämmer helt

1 2 3 4 5 6

Fråga 8. Det är viktigt att man inte gör skillnad på pojkar och flickor.

Ringa in ditt alternativ

Instämmer inte

Instämmer helt

1 2 3 4 5 6

Fråga 9. Det är viktigt att mitt barn känner sig tryggt vid daghemmet.

Ringa in ditt alternativ

Instämmer inte

Instämmer helt

1 2 3 4 5 6

Fråga 10. Det är främst daghemmets uppgift att lära ut grundläggande normer och värderingar.

Ringa in ditt alternativ

Instämmer inte

Instämmer helt

1 2 3 4 5 6

Fråga 11.

Rangordna följande påståenden från 1 till 10 där 1 är viktigast och är 10 minst viktig

1. Daghemmet är en trygg plats___
2. Barnet lär sig social kompetens___
3. Barnet får kunskap om olika kulturer___
4. Barnet lär sig vardagliga sysslor (t.ex påklädning, bordsskick)___
5. Barnet får lära sig religiösa värderingar___
6. Barnet övar upp sina motoriska färdigheter___
7. Att daghemmet inte gör skillnad på pojkar och flickors lekar med mera___
8. Barnet får kunskaper inom matematik___
9. Barnet får utveckla sina konstnärliga förmågor t.ex teckna och musik___
10. Daghemmet är viktigt för mig så att vardagen löper på bra och jag kan jobba___

